

IPA Program Europske unije za Hrvatsku

Twinning Light projekt „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i drugih nadležnih državnih tijela i institucija za sprječavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima djela protiv okoliša”

Dvo-dnevna radionica o djelima protiv okoliša - Uvod i razlozi

Fritz Kroiss, voditelj projekta za Austriju

Split, 4. – 5. ožujak 2015.

Ovaj projekt financira Europska unija

Rezultati IPA 2008 Twinning projekta

- **Izrada standardnih operativnih postupaka (SOP-ovi) s Priručnikom**
- **Programi obuke provedeni i izrađen Priručnik za trenere**
- **„toolkit“ (brošura s osnovnim informacijama) za suce i tužitelje**

IPA Program Europske unije za Hrvatsku

Ciljevi ovog Twinning light projekta (dio koji se odnosi na djela protiv okoliša)

- **Upoznavanje inspektora i dionika s promjenama koje su se dogodile u vremenu od prošlog do ovog projekta, npr. pravne promjene kao što je reforma Prekršajnog zakona koji je značajno promijenio prekršajni postupak i omogućio nove opcije inspektorima**
- **Interaktivni rad na primjerima i praktična suradnja tijekom programa obuke**
- **Izrada zajedničkih preporuka**

Teme i metodologija obuke

- Prvi dan – prekršaji
- Drugi dan – kaznena djela
- Kratke uvodne informacije
- Uglavnom interaktivni rad uz podršku predstavnika starih država članica EU i hrvatskih kolega
- Naglasak na praktičnim primjerima i raspravi o nadležnostima/među-institucijskoj suradnji

Direktiva 2008/99/EC o zaštiti okoliša kroz kazneno pravo

- Direktiva daje popis djela protiv okoliša koja države članice moraju klasificirati kao kaznena djela, pod uvjetom da su počinjena s namjerom ili iz nemara
- Direktiva ne donosi popis novih nezakonitih djela, nego se poziva na postojeće EU okolišno zakonodavstvo
- Države članice, prijenosom direktive, moraju revidirati svoje kaznene propise (Hrvatska je to već učinila) ili uvesti nove kaznene odredbe u svoje okolišno zakonodavstvo

Direktiva 2008/99/EC o zaštiti okoliša kroz kazneno pravo

- *Direktiva propisuje minimalne standarde zaštite okoliša kroz kazneno pravo. Države članice mogu zadržati ili uvesti strože mjere zaštite*
- *Direktiva ne sadrži mjere koje se odnose na kazneni postupak niti zadire u nadležnost odvjetništva (tužiteljstva) i sudaca*
- *Direktiva ne (još) definira najmanje kazne koje se propisuju nacionalnim propisima. Ovo će biti moguće u budućnosti obzirom da je Lisabonski sporazum stupio na snagu. Moglo bi doći do revizije direktive u ovom kontekstu*

Prijenos Direktive u propise država članica

- 2009/2010: 4. stručni sastanak u Briselu vezano za kaznena djela protiv okoliša i onečišćenja s brodova
- Glavne poteškoće: nedorečene odredbe, poput „značajna šteta”, „nezanemariva količina”, zanemarivi utjecaj”, itd.
- Direktiva je u Hrvatskoj prenesena kroz novi Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12), koji je na snagu stupio 1. siječnja 2013.
- Manja djela protiv okoliša sankcioniraju se prema Prekršajnom zakonu koji je značajno izmijenjen u 2013. (NN 39/13, 157/13)

Obveze inspektora u slučaju nepoštivanja zakona

Članak 258. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13)

Ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon i/ili propis donesen na temelju ovoga Zakona, Ministarstvo će:

- podnijeti optužni prijedlog prema Prekršajnom zakonu,
- podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu zbog kaznenog dijela,
- poduzeti i druge mjere i izvršiti druge radnje koje je ovlašteno poduzeti i izvršiti na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa.

IPA Program Europske unije za Hrvatsku

Međunarodni naponi u suzbijanju kaznenih djela protiv okoliša

Europska razina- „EnviCrimeNet“:

- Godišnje konferencije i razmjena informacija o tekućim problemima
- Internet forum sa zaštićenom mrežom za rasprave i razmjenu informacija
- Hrvatski predstavnik: Anita Pokrovac Patekar

Međunarodna razina – INTERPOL:

- Godišnje konferencije
- Novosti i razmjena informacija
- Hrvatski predstavnik: Brigitte Mrvelj Čečatka

Opasnosti i trendovi EU/ međunarodnoj razini

EUROPOL procjena opasnosti 2013. – Kaznena djela protiv okoliša u EU:

Trgovanje otpadom i trgovanje ugroženim vrstama su najčešći tip kaznenih djela protiv okoliša i često dio organiziranog kriminala

- O trgovanju se nedovoljno izvještava i istražuje, samo nekoliko organiziranih grupa je uspješno identificirano
- Prodaja elektroničkog otpada u Africi, te nešto manje, u Aziji se povećava
- EU je i dalje jedno od glavnih tržišta za ugrožene vrste, kao

Opasnosti i trendovi EU/ međunarodnoj razini

- **EnviCrimeNet – Projekt obavještajne službe o kaznenim djelima protiv okoliša – preliminarno izvješće o kaznenim djelima protiv okoliša (studeni 2014.)**
- **Izvješće je izrađeno na temelju upitnika koji je dostavljen državama članicama i nekim državama**

Opasnosti i trendovi EU/ međunarodnoj razini

- Povelik je broj država kod kojih je očigledan nedostatak iskusnog osoblja ili stručnim rječnikom rečeno „institucijskog iskustva”
- Dosta država je oformilo jedinice specijalizirane za kaznena djela protiv okoliša i prirode
- Nekoliko ih je oformilo Nacionalni operativni tim za suzbijanje djela protiv okoliša (NEST) sukladno preporuci Interpola, neki rade u grupama ili slično, kako bi unaprijedili suradnju na nacionalnoj razini
- U najvećem broju slučajeva nije na centralnoj razini uspostavljena jedinica za prikupljanje i analizu

Opasnosti i trendovi EU/ međunarodnoj razini

Osim trgovanja otpadom i ugroženim vrstama, prepoznata su sljedeća glavna kaznena djela protiv okoliša:

- **Nezakonito trgovanje i uporaba pesticida diljem Europe, s cijelim nizom kriminalnih mreža uključenih u ove aktivnosti**
- **Onečišćenje tla koje nosi rizik za vode i može ugroziti ljudsko zdravlje i okoliš. Onečišćenje je najčešće rezultat primjene pesticida ili odbacivanje otpada na**

Počnimo zajednički raditi

Upoznavanje učesnika:

- **Ime**
- **Ustanova**
- **Nadležnost u slučaju djela protiv okoliša**
- **Očekivanja od radionice**

IPA Program Europske unije za Hrvatsku

Kontakt podaci

Dr. Fritz Kroiss

TWL voditelj projekta (Austrija)

Austrijska agencija za okoliš (Umweltbundesamt GmbH)

Spittelauer Lände 5

1090 Beč/Austrija

Tel.: +43-1-31304 5410

fritz.kroiss@umweltbundesamt.at

www.umweltbundesamt.at

Ovaj projekt financira Europska unija